

Výročná správa

neziskovej organizácie Za oponou

za rok 2024

Prehľad činností Za oponou n. o.

Hlavným predmetom činnosti neziskovej organizácie Za oponou je tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt. Zameriava sa na podporu divadelných aktivít v rámci žilinského kraja, tvorbu divadelných predstavení, organizáciu festivalu Bábková Žilina, organizáciu podujatí pre deti a mladých dospelých za účelom ich aktívneho zapojenia sa do tvorby umeleckých podujatí, organizáciu výstav, koncertov a kultúrnych podujatí, organizovanie seminárov, workshopov, diskusií a debát pre organizácie zaoberajúce sa kultúrnymi a divadelnými aktivitami či vykonávanie publikačnej činnosti.

Medzi jej úspešné aktivity za rok 2024 patrí

- realizácia projektu Dostupné kvalitné umenie pre všetky deti bez rozdielu –

V roku 2024 zrealizovala nezisková organizácia Za oponou v spolupráci s Bábkovým divadlom Žilina projekt s názvom Dostupné kvalitné divadelné umenie pre všetky deti bez rozdielu, ktorý priniesol skutočne kvalitný divadelný zážitok. Konkrétne žiakom, ktorí by inak takúto možnosť nemali. Či už z dôvodu sociálneho znevýhodnenia alebo nemožnosti vycestovať za divadlom. A tak, od februára do septembra 2024, bolo zrealizovaných až 16 divadelných predstavení, konkrétne – 8 divadelných predstavení Bábkového divadla Žilina na domácej pôde – v sále BDŽ, v súvislosti s čím bola realizovaná doprava žiakov z odľahlých lokalít – kysuckých a oravských ZŠ. A taktiež 8 zájazdových predstavení BDŽ, ktoré sa uskutočnili na Orave – v DK Hruštín, v DK Liesek, v DK Trstená a v DK Novot'. A aby toho nebolo málo, po predstavení sa konali aj diskusie s deťmi, konkrétne 16 interaktívnych edukačných diskusií o umení, ktoré boli spojené s workshopom, v rámci ktorého účastníci zažili ukážky inscenačnej tvorivej metódy, ako aj animácie bábok, ktorú si dokonca aj vyskúšali. Spomínané aktivity potešili a obohatili až 2 350 divákov – 2 008 žiakov a 142 pedagógov. Z nášho pohľadu, ako aj pohľadu divákov a účastníkov diskusií, išlo o výnimočný projekt nielen z hľadiska edukácie o divadle a prostredníctvom divadla, ale aj propagácie samotného umenia a jeho dôležitosti či potreby v spoločnosti. Projekt bol z verejných zdrojov podporený Fondom na podporu umenia, za čo srdečne ďakujeme – vo výške 30 000 € (ktoré sme obdržali na účet 31. 12. 2023).

- realizácia projektu Sobotné divadlenie –

Od januára do decembra 2024 zrealizovala nezisková organizácia Za oponou 10 výchovno-vzdelávacích kreatívnych workshopov - Sobotných divadlení v priestoroch Bábkového divadla Žilina, ktorých primárnym cieľom bolo edukovať deti od 5 rokov v oblasti divadelnej tvorby. Aktívnym nástrojom workshopu bola metóda tvorivej dramatiky, ktorá obohatila deti o nové skúsenosti a zážitky. Spomínané workshopy boli realizované špecifickou divadelnou formou s

výraznou témou a prostredníctvom konkrétnej ľudovej či klasickej rozprávky, špecifickou divadelnou formou - konkrétne Medovníkový domček, Šípková Ruženka, Červená čiapočka, Ako šlo vajce na vandrovkú, Popoluška, Soľ nad zlato, Tri prasiatka, Kozliatka a vlk, Snehová kráľovná a O dvanástich mesiačikoch. Desiatich Sobotných divadiel sa zúčastnilo 310 detí a rodičov. Forma workshopu bola nasledovná - čítanie rozprávky, určenie posolstva rozprávky, definovanie hlavných postáv rozprávky a ich charakterov, výroba bábky či rekvizít, práca na scenári, na scéne, na zvukovej zložke pripravovanej mini inscenácie, ako aj skúšanie a hranie mini inscenácie v divadelnom priestore, za prítomnosti divákov - rodičov. Do tvorivého procesu boli však aktívne zapojení aj rodičia, čo bolo dôležitou súčasťou projektu, najmä pri výrobe bábok či rekvizít. Cieľom projektu bolo taktiež upevniť rodinné vzťahy prostredníctvom tvorivej aktivity. Každé dieťa si okrem zážitku odnieslo vlastnoručne vyrobenú bábku či rekvizitu. Projekt Sobotné divadlo bol z verejných zdrojov podporený Fondom na podporu umenia, za čo srdečne ďakujeme – vo výške 3 000 € (ktoré sme obdržali na účet 22. 3. 2024). Sobotné divadlo sa konalo raz mesačne – v sobotu (okrem divadelných prázdnin), v čase od 10:00 h do 12:00 h, konkrétne:

20. január 2024 - Medovníkový domček - J. Homolka, B. Tarasovičová, M. Frank, P. Tvrdá
24. február 2024 - Šípková Ruženka - M. Mravcová, B. Bačo, O. Gajdoš, P. Tvrdá
23. marec 2024 - Červená čiapočka - B. Juríčková, M. Mravcová, B. Bačo, P. Tvrdá
27. apríl 2024 - Ako šlo vajce na vandrovkú - J. Demko, A. Homolka - Čitbajová, M. Frank, P. Tvrdá
18. máj 2024 - Popoluška - A. Homolka - Čitbajová, B. Juríčková, J. Demko, P. Tvrdá
22. jún 2024 - Soľ nad zlato - B. Bačo, M. Mravcová, O. Gajdoš, P. Tvrdá
21. september 2024 - Tri prasiatka - B. Tarasovičová, M. Frank, J. Homolka, P. Tvrdá
19. október 2024 - Kozliatka a vlk - O. Gajdoš, J. Demko, A. Homolka - Čitbajová, P. Tvrdá
30. november 2024 - Snehová kráľovná - B. Juríčková, B. Tarasovičová, B. Bačo, P. Tvrdá
14. december 2024 - O dvanástich mesiačikoch - M. Frank, B. Juríčková, S. Borsík, P. Tvrdá

V roku 2024 realizovala nezisková organizácia Za oponou pre žilinské ZŠ aj Divadlo pre školy – formát Sobotného divadla prispôbený pre kolektívy žiakov ZŠ, v sprievode 1 pedagóga, trvajúci 1, 5 hod. Divadlo pre školy sa uskutočnilo v termínoch 22. 3. 2024 a 21. 6. 2024. A zúčastnilo sa ho 15 detí + 24 detí, spolu 39 detí a 2 pedagógovia.

- realizácia jubilejného desiateho ročníka denného divadelného tábora Za oponou –

Nezisková organizácia Za oponou, v spolupráci s Bábkovým divadlom Žilina, potešila opäť všetky žilinské deti od 6 do 16 rokov, ktoré majú rady rozprávky a bábkové divadlo, fantastickým denným divadelným táborom Za oponou 2024, ktorého jubilejný desiaty ročník sa konal už tradične v 3 júlových turnusoch: 1. – 5. júla, 8. – 12. júla a 15. – 19. júla 2024, v priestoroch Bábkového divadla Žilina. Na základe záujmu zo strany rodičov sa pri príležitosti jubilejného ročníka veková hranica rozšírila (pôvodne od 7 do 14 rokov). Zúčastnilo sa ho až 138 malých či nástrojných hercov, ktorých čakal skutočne bohatý program, ako napríklad prechádzka tajnými divadelnými chodbami, výroba bábok, herecký tréning na javisku i v divadelnej záhrade, či tvorba divadelnej inscenácie za pomoci piatich skvelých lektorov – bábkoherčiek i bábkohercov z BDŽ a dvoch dobrovoľníčok. Ako aj čerešnička na záver – slávnostná premiéra spomínanej inscenácie! A keďže boli účastníci tábora v rámci každého

turnusu rozdelení do dvoch hereckých skupín, každý piatok o 16:30 hod. sa na javisku BDŽ konali až 2 premiéry. V piatok 5. júla 2024 sa uskutočnila premiéra inscenácie KEĎ BUDEME VEĽKÍ, hrali: Divadelní špunti (názov hereckej skupiny) a inscenácie ZÁHADY AMAZÓNIE, hrali: Hippopotomonstrosesquippedaliofobici (názov druhej hereckej skupiny). Dňa 12. júla 2024 sa uskutočnila premiéra inscenácie MALÍ ĽUDIA – VEĽKÉ SNY, hrali: Divadelná pohroma (názov hereckej skupiny) a inscenácie WESTERN STORY, hrali: Ááá už som zabudla (názov druhej hereckej skupiny). A 19. júla 2024 premiéra inscenácie C-O-S-Z-5-D, hrali: Špageti Boloňeze (názov hereckej skupiny), ako aj inscenácie KOMIX I X, hrali: Žilinskí batmani (názov druhej hereckej skupiny). Jubilejný desiaty ročník tábora, konkrétne spomínané inscenácie, sa niesli v téme kritické myslenie a tolerancia. Konkrétne inscenácia KED BUDEME VEĽKÍ tlmočila tému budúcnosti, v ktorej vládne tolerancia a empatia. Inscenácia ZÁHADY AMAZÓNIE poukázala na potrebu rešpektu a tolerancie voči pôvodným tradíciám neznámych kultúr, a zároveň sa kriticky zamyslela nad odlesňovaním Amazonského dažďového pralesa. V inscenácii MALÍ ĽUDIA – VEĽKÉ SNY zvíťazil sen – svet, v ktorom budeme šťastní, keďže mu bude vládnuť láska a porozumenie. Inscenácia WESTERN STORY sa zase dotkla témy spravodlivosti – každý zločin bude potrestaný, preto je dôležité správať sa k sebe slušne a tolerantne. Inscenácia C-O-S-Z-5-D poukázala na to, aká dôležitá je tolerancia voči prírode, ako aj voči slabším a zraniteľnejším. A posledná inscenácia KOMIX I X, v ktorej išlo o mix rôznych komiksových žánrov a príbehov, sa dotýkala témy dobra a zla – dôležitosti rozpoznať, čo je dobré a čo zlé, a že byť dobrým a tolerantným človekom je skutočné hrdinstvo. Okrem inscenácií vzniklo 138 jedinečných bábok rôzneho typu, ktoré potešili nejedno žilinské oko v rámci slávnostnej premiéry. Premiér v počte 6, ktoré zožali obrovský úspech, sa zúčastnilo viac ako 500 divákov. Divadelný tábor Za oponou 2024 priniesol, aj vďaka tomu, že projekt bol spolufinancovaný mestom Žilina (vo výške 2 000 €), skutočne výnimočné chvíle. Jeho cieľom bolo predovšetkým upriamiť pozornosť na spomínané témy – kritické myslenie a tolerancia, vyjadriť sa k daným témam prostredníctvom jazyka bábkového divadla, a priblížiť ich tak nielen účastníkom tábora, ale aj divákovi. Ďalšími z cieľov boli samozrejme okrem zmysluplného trávenia prázdninového času aj priblíženie bábkového divadla z hľadiska jeho významu a tvorby hravou formou, rozvíjanie kreatívneho myslenia, získanie nových divadelných skúseností a zážitkov či v neposlednom rade šírenie i rozvíjanie kultúrnych hodnôt a vzťahu ku kultúre, k samotnému bábkovému divadlu už v detskom veku. Pozitívne reakcie, priam ovácie zo strany malých hercov, ich rodičov či širokej žilinskej verejnosti dali prísľub, že letné prázdniny 2025 budú patriť opäť a jednoznačne divadelnému tábora Za oponou, konkrétne jeho 11. ročníku, pre všetky nielen žilinské deti od 6 do 16 rokov.

- pracovné porady ohľadom všetkých spomínaných projektov sa uskutočnili: 16. 1. 2024, 6. 2. 2024, 19. 3. 2024, 9. 4. 2024, 7. 5. 2024, 14. 6. 2024, 19. 6. 2024, 28. 6. 2024, 10. 9. 2024, 8. 10. 2024, 5. 11. 2024 a 9. 12. 2024.

Orgány nadácie

Správna rada

Mgr. Peter Tabaček

Mgr. Jaroslav Štrba

Mgr. Jana Decká

Revízor

Mgr. Lenka Svrčková

Riaditeľ

Mgr. art. Petra Tvrdá

Finančný súhrn za rok 2024

Nezisková organizácia za rok 2024 mala príjmy vo výške 31 257,74,- € a výdavky vo výške 60 179,39,- €. V danom roku nenadobudla žiadny majetok a nevznikol jej žiadny záväzok.

Zmeny v štatúte alebo v zložení orgánov počas roka 2024

V priebehu roka 2024 neboli realizované žiadne zmeny v štatúte alebo v zložení orgánov neziskovej organizácie.

Adresa a kontaktná osoba neziskovej organizácie

Mgr. art. Petra Tvrdá, riaditeľka

Za oponou n. o.

Tolstého 1207/8

010 01 Žilina

Telefón: 0905 343 982

e-mail: petratorcelova@gmail.com

Dňa 25. júna 2025 vypracovala: Mgr. art. Petra Tvrdá